

*Skiriu moterims.
Mes esame stipresnės, nei atrodome.*



I DALIS

SUDAUŽYTA

*Kaip tas, kurs vienišas keliu
Keliantis išsigandęs
Ir kartą atsisukęs
Daugiau nesigręžios,
Nes žino – demonas baisus
Velkasi jam iš paskos.*

– Samuel Taylor Coleridge



Knygyno „Naujas skyrius“ galinis kambarėlis priminė organizuotą chaosą. Nedidelėje erdvėje tilpo prekystalis, pora taburečių, glaudėsi knygų pripildytos lentynos. Palei vieną iš trumpųjų sienų rikiavosi dar neatidarytos dėžės su knygomis.

Ardena žinojo, kur ieškoti atsarginių rašiklių, lipniosios juostos ritinėlių, popieriaus pjaustyklių, spausdintuvo popieriaus ir Semo klubo „M&M’s“ saldainiukų. Bei viso kito.

Ji dirbo šiame knygyne nuo to laiko, kai su šviežiai iškeptu koledžo diplomu persikraustė iš Kolambuso priemiesčio į Šort Nortą. Magistrinį apsigynė iš anglų literatūros, tad visi tikėjosi, jog eis dirbti mokytoja.

Tačiau ji parašė knygą.

Užtruko daugiau kaip metus, nes teko derinti mokslus, darbo grafiką ir varganą socialinį gyvenimą, bet vis dėlto knygą ji parašė. Dar kelis mėnesius užtruko, kol susirado agentę, kuri priėmė ją ir „Kuždesius“. Prieš tris mėnesius agentė padarė stebuklą — pardavė knygos rankraštį.

Dabar, praėjus dvejiems metams ir devyniems mėnesiams nuo to laiko, kai atsisėdo priešais tuščią kompiuterio ekraną, ji buvo įvykdžiusi tai, ką suplanavo. Ir dėkinga guodėsi, kad šio fakto niekas niekada iš jos neatims, nepaisant to, ar parduos bent vieną egzempliorių, nepaisant to, ar knygą nusipirkusieji ar pasiėmusieji iš bibliotekos pamans, jog tai niekalas. Ji pardavė ir išleido knygą.

Įrodymas guli dėžėse „Naujo skyriaus“ galiniame kambarėlyje. Ir maždaug po penkių minučių jos laukia pirmasis renginys.

Knygos pristatymai ir autografų dalijimas jai nebuvo naujiena. Kaip knygų pardavėja, padėjo pravesti daug tokių renginių. Tačiau dabar, užuot rikiavusi eilę gauti autografui ar pardavinėjusi kny-

gas, ji pati sėdės prie stalo ir pasirašinės knygas su savo pavarde ant viršelio.

Ardena Bovi, „Kuždesiai“.

Ardena ištraukė vieną knygą iš krūvos dar kartą apžiūrėti, nes tai svaigino.

Jos vardas ant viršelio, jos žodžiai viduje.

Žadėjo ateiti draugės ir giminės, todėl ji tikrai pasirašys keletą egzempliorių. Nuostabu, pagalvojo ir paglosčiusi viršelį vėl padėjo knygą.

Po keleto minučių ji šypsosis, nerūpestingai kalbės ir apsimės žinanti, kokį velnią čia veikia.

Pagalvojus apie tai, šiek tiek pykino.

Susitvarkys. Nors gimė introvertė, bet išmoko bendrauti, priminė sau Ardena. Ir gerai, nes buvo aukštesnė už daugumą jos amžiaus vaikinių ir jautėsi nerangi.

Aukšta, negrakšti, rausvais plaukais — to užtenka jaustis nejaukiai, ir Ardena būtų buvusi natūraliai atstumta, jeigu nebūtų pasipriešinusi.

Vieną vakarą, kai tėvai negrižo iš pasimatymo mieste, nes abu žuvo per avariją, kurią sukėlė ėmęs čiuožti šešiolikos ratų sunkvežimis, Ardena tapo našlaite. Keturiolikmete našlaite, kuriai teko krausdytis iš Bruklino į Kolambusą Ohajuje pas tetą ir dėdę bei jų vaikus, kurių beveik nepažinojo.

Ardena buvo piktas, sielvarto iškankintas vaikas, neturintis iš ko rinktis.

Giminėms nebuvo su ja lengva, bet ji atleido sau už tai, nes ir naujoji šeima jai atleido.

Šiandien jie bus čia: teta Džena, dėdė Dagas, pusseserė Zoja ir jos sužadėtinis Bunas, pusbrolis Trevisas su žmona Eiprile, susituokę prieš aštuonis mėnesius.

Jie suteikė jai tai, ką atėmė toji siaubinga vasario naktis, ir Ardena to niekada nepamirš.

Paėmė vieną knygą nuo sukrautos ant stalo rietuvės ir atsivertė dedikacijos puslapį.

Skiriu šeimai, prarastai ir atrastai.

Ji mąstė apie savo tėvus, vylėsi, kad jie didžiutąsi ja, nes Ardena padarė tai, ką norėjo ir ką turėjo padaryti.

Paskui užvertė knygą.

Į kambarėlį įžengė Terė — knygyno direktorė ir pusantro metro energijos užtaisas.

— Pasiruošusi?

— Taip, žinoma.

Turėjo būti pasiruošusi, norėjo būti ir bus.

— Susirinko graži minia.

Ardena liko galiniame kambarėlyje, nes nenorėjo matyti.

— Tikrai?

— Mano skaičiavimu, aštuoniasdešimt šeši.

— Tikrai? — pakartojo Ardena. Ji būtų džiugiai patrepsėjusi, jeigu būtų susirinkę bent pusė tiek. — Rimtas skaičius antradienio vakarui, man palengvėjo. Žinau, kiek pastangų reikia tokiam renginiui suorganizuoti, ir esu labai dėkinga.

— Pati žinai, kad mums buvo smagi kiekviena minutė. Pirmą kartą rengiame vieno iš saviškių autorinį vakarą. Ir jau sakiau tau, kad knyga patiko.

— Turi taip sakyti.

— Neprivalau būti nuoširdi, bet esu. — Terė ištiesė ranką ir paglostė Ardenai skruostus. — Atrodai puikiai.

— Dėkui.

Ji nusipirko trumpą paprastą tamsiai žalią suknelę, nes norėjo šį vakarą atsinaujinti. Atrodė profesionaliai, bet su pėdkelnėmis ir auliniais — madingai. Pasirinko plokščiapadžius aulinius, nes pati, būdama metro aštuoniasdešimties, netroško būti aukštesnė.

— Plaukai kaip reikiant? — Ji pasiglostė plaukus, šviežiai pakirptus ties žandikaulio linija.

— Tobuli. Leina apšildo publiką. Aš tave pristatysiu, o tada mėgaukis. Bus smagu.

Bus, jeigu ji neims lementi, nesuakmenės ar neims dusti.

Tačiau Ardena išėjo prisiklijavusi malonią šypseną — prieš tai pasipraktikavo.

Kai pamatė žmones renginių erdvėje, pykinimas atlėjo. Jis visai nurimo, kai pamatė savo šeimą.

Terė išėjo į priekį.

— Sveiki visi. Kai kurie iš jūsų jau pažįstami su Ardena Bovi, nes ji priklauso „Naujo skyriaus“ komandai. Ir mes be galo džiaugiamės, kad šiandien čia ji galės pasirašyti ant savo debiutinio romano „Kuždesiai“. Patikėkite, pradėję skaityti negalėsite atsitraukti nuo knygos iki išnaktų. Ardena šiek tiek papasakos, kodėl ryte jums reikės papildomos kavos dozės. Sveikiname knygyne „Naujas skyrius“ savo rašytoją Ardeną Bovi!

Žmonės paplojo. Ir tikrai, galvojo Ardena, ar jie galėjo rinktis? Bet vis tiek džiaugėsi klausydama savo pusbrolio Treviso šūksnių.

— Ačiū, Tere, ačiū komandos nariams iš „Naujo skyriaus“, geriausio nepriklausomo knygyno Ohajuje.

Ji išgirdo savo balsą, skambantį patalpoje, ir apsidžiaugė, kad jis stiprus ir aiškus.

— Ačiū jums visiems, kad atėjote šį šaltą antradienio vakarą, skyrėte laiko naujai autorei ir jos pirmajai knygai. Dar pridursiu savo viltį, jog Terė teisi ir „Kuždesiai“ atims dalį jūsų miego. Atrodo teisinga, nes man teko paaukoti daug miego, kol parašiau šią knygą.

Ardena įkvėpė, nužvelgė patalpą, su vienu kitu žmogumi užmezgė akių kontaktą, imdama knygą nuo stalo.

— „Kuždesiai“ yra pasakojimas apie tykiai gyvenančią paprastą moterį, kurios gyvenimas apsiverčia aukštyrų kojomis. Kad išliktų, ji

turės atsisakyti įprasto buvimo ir išsiaiškinti, kas tokia yra iš tikro. Tai tik pradžia.

„Ten, tuo metu ir toje vietoje jos neturėjo būti, — ėmė skaityti Ardena. — Jeigu nebūtų pasilikusi po darbo iki tokios vėlumos, jeigu nebūtų pavargusi ir padėjusi galvos ant stalo, jau būtų buvusi namie. Tyliuose ir saugiuose namuose. Bet kai pabudo ir pykdama ant savęs susirinko daiktus, kai išjungė šviesą, jau buvo per vėlu. Pasigirdo balsai, vos girdimi tyloje, kuri niekada nebebus saugi. Pasigirdo kuždesiai. Ir tada ji išgirdo...“

Skaitydama pirmą skyrių Ardena matė viską kaip tada, kai rinko šiuos žodžius monitoriuje. Šią akimirką tai tapo jos realybe, pakeitusia knygyną su spalvingų knygų lentynomis, su eilėmis kėdžių, kurias pati prieš kelias valandas padėjo surikiuoti.

Kelias minutes ji leido sau pagyventi romane, o kai pasiekė skyriaus pabaigą ir užvertė knygą, plojimai šurkščiai grąžino į realybę. Ardena nuoširdžiai nusijuokė.

— Ačiū.

— Ačiū tau, Ardena, kad privertei mus sėdėti sulaikius kvapą. Plačiai šypsodamasi vėl į priekį išėjo Terė.

— Kad jau esame čia, Kese ir Dreikai, padėkime suformuoti eilę, kad Ardena galėtų pasirašyti savo knygą.

Pirmieji išsirikiavo jos šeimos nariai. Daglasas Roganas padėjo septynių knygų krūvelę priešais Ardeną.

— Dėde Dagai, rimtai?

— Visus suskaičiavome, taip, Džena?

— Visus. Tu nuostabiai pasirodei, mieloji. Mes pasiutusiai tavimi didžiuojamės. Turėsime kiekvienas po vieną, dar viena — Dago tėčiui ir tavo močiutei.

Kai Džena diktavo vardus, Ardena tiesiog jiems šypsojosi. Ji buvo girdėjusi, kad dėdė vadintas gražuoliu nenuorama. Jis išties buvo gražus vyras banguotais rudais plaukais, ryškiomis mėlynomis

akimis ir plačia šypsena. O Džena — aukšta, liekna moteris kaštoniniais plaukais — buvo gražuolė jo žmona.

Dar viena krūvelė buvo skirta Trevisui ir jo jaunamartei, taip pat Zojai ir Bunui.

— Turiu plačią giminę ir galėsiu pasigirti, kad mano pusseserė yra rimta rašytoja.

— Ar rimta, dar pamatysim.

— Mums jau esi rimta, — Zoja spustelėjo ranką Ardenai. — Rimčiausia.

Pirmus keletą mėnesių, kai Ardena atsikraustė gyventi su jais, abi su Zoja dažnai suremdavo ragus, bet vėliau, nežinia nei kada, nei kaip, nei kodėl, abi sulipo neperskiriamai.

— Kai baigsi, keliausim atšvęsti pas Barnį. Mama su tėčiu jau viską paruošė, niekaip neišsisuksi.

— Kur jau ten.

— O dabar — prie darbo.

Ardena nusišypsojo pirmam nepažįstamam veidui ir suskato pasirašinėti.

Panirusi į nuostabų keistą jausmą, kad rašo dedikacijas ant savo knygos ir grąžina ją žmonėms, kurių nepažįsta, prarado laiko nuovoką. Kai kuriuos vakaro dalyvius pažinojo: nuolatinius pirkėjus, draugus, netgi grupelę iš vidurinės mokyklos laikų.

Ji kalbėjo, juokėsi, pasirašinėjo ir jautėsi taip, lyg būtų stovėjusi nuošalyje ir viską stebėjusi su nuostaba ir susižavėjimu.

Kai priėjo paskutinytis eilė, ji nusišypsojo taip pat lengvai kaip ir pirmajam.

— Sveiki. Ačiū, kad palaukėte.

— O, be problemų, man išties patiko, kaip skaitėte knygą.

— Viliuosi, patiks ir likusi knygos dalis.

— Šiek tiek paskačiau internetu. Visiškai užkabino. Atsikrausčiau čia prieš kelias savaites, pirmą kartą dalyvauju susitikime su autore.

Ardena žinojo, kaip naudinga megzti naujus ryšius, todėl nusišypsojo dar šilčiau.

— Jūs pamilsite Šort Nortą. Čia nuostabus rajonas. Kam užrašyti knygą?

— Dastinui. Man. Tikriausiai dažnai tai girdite, bet ir aš mėginu parašyti knygą.

— Tai puiku.

Tvirtai sudėtas vyras rusvais į uodegą suimtais plaukais plačiai jai nusišypsojo. Jo veidas buvo gana malonus, giliomis rudomis akimis, kurios sulaukė jos žvilgsnį.

— Gal galite man ką nors patarti?

— Aš pati dar kojų neapšilusi šioje srityje, bet jeigu reikėtų vieno patarimo — nepasiduokite. Jeigu išties norite rašyti, jeigu jums tai patinka, nemeskite. Pasiduodantys nelaimi. Net jeigu tiesiog dirbi, ką mėgsti, — tai yra pergalė.

— Tikrai geras patarimas. Dėkui.

Ji ištiesė jam knygą.

— Tikiuosi, patiks visa knyga.

— O, žinau, kad patiks. Ar žinote, kad jūsų plaukų spalva — kokią mėgo tapyti Ticianas?

Ji buvo girdėjusi šį komplimentą kartą ar du, todėl tik šypsojosi.

— Rausvi plaukai — Bovių prekės ženklas.

— Ir jūsų akys nuostabios. Kaip katilėliai. Mano močiutė labai mėgo katilėlius. Gal dėl to atrodo, kad jus pažįstu.

— Dastinai, — Terė grakščiai išvadavo Ardeną, — Kesė įmuš pinigų į kasą. Tikiuosi, sugrįšite. Ar teisingai supratau, kad neseniai atsikraustėte į Šort Nortą?

— Taip, prieš kelias savaites. — Jis atsisuko į Ardeną per petį, kai Terė lydėjo jį prie kasos.

Kai pagaliau uždarė knygyno duris ir pasuko ženklą UŽDARYTA į lauko pusę, darbuotojai pasveikino kolegę džiugiu šūksniu.

Kesė pakėlė ranką.

— Leiskite paskelbti paskutinį skaičių: šimtas šešiolika „Kūždesių“ egzempliorių iškeliavo pro duris.

— Šimtas šešiolika? — Ardena patrepsejo vietoje. — Po paraliais! Na, pusę nupirko mano giminė, bet vis tiek.

— Jie nenupirko pusės, — Kesė juokdamasi apkabino Ardeną. — Sveikinu!

— Jūs visi pasistengėte, kad šis vakaras būtų puikiausias mano gyvenime.

— Tai tik pradžia, — priminė jai Terė. — Tavęs laukia kalba „Bibliotekos drauguose“ ir pristatymas knygyne „Daugiau knygų“ Klintonvilyje.

— Viso to nebūtų, jeigu nesiverstumėte per galvą.

— Man nereikėjo verstis, tik paliesti petį. Keliauk, šeima tavęs laukia.

— Pirma padėsiu susitvarkyti.

— Nieko panašaus. Dreikai, palydėk ją. Tas paskutinis gali kurnors jos lūkuriuoti. Jis tave kabino, Ardena.

— O, jis pats bando rašyti, todėl norėjo pasikalbėti. Su juo jokios bėdos.

— Gal ir ne, gal aš ir tokio amžiaus, kad galiu turėti du anūkus — vienas Dievas žino, kaip tai nutiko, — bet aš vis vien pastebiu, kai vyro akyse užsidega žiburiukai.

— O jeigu padėčiau susitvarkyti, ilgai neužtruktume ir visi kartu nueitume išgerti. Geriausias mano gyvenimo vakaras, — priminė jiems Ardena.

— Aš už, močiute, — išsišiepė Kesė Terei.

— Gerai, gerai, tada prie darbo.

Jis lūkuriavo, nejausdamas šalčio, o vėliau, kai pamatė iš šešėlių išnyrančią grupelę, žmonių sieną apie Ardeną, pajuto šaltį.

O su juo — kartų nusivylimą.

*

Pabudusi ryte Ardena nutarė, kad diena bus antra geriausia jos gyvenime. Ji mėgo keltis anksti, tad išsiriti iš lovos su tamsa, uždegę šviesas ir nuėjo į virtuvę.

Tą nediduką dviejų miegamųjų butuką išsirinko dėl vietos. Vos už kvartalo nuo darbo. O turėdama du laisvus kambarius, vieną galėjo skirti rašymui.

Virtuvė nedidukė, palyginus su tėvų ar dėdės namų virtuve, bet jai užteko. Lygiagrečiai sustatytų spintelių eilės leido greitai viską pasiekti, kai užsimanydavo gaminti.

Apsirengusi flanelines pižamos kelnes ir trikotažinius marškinėlius, ji pasiruošė savąją latę, kuri kitų neretai buvo vadinama kavos skonio plaktu pienu.

Bet jai tiko ir taip.

Trečiadienio rytas skirtas sporto salei. Darbui su svarmenimis, kad rankos nevirstų pagaliukais, o kojos — spagečiais. Vėliau — jogos užsiėmimas ir kelionė namo prieš dešimtą. Dušas, vidurdienio glotnutis.

Ir visa geriausia diena — skirta rašyti.

Gerdama latę dideliais gurkšniais, grįžo į miegamąją pasikloti lovos. Patenkinta linktelėjo. Miegamasis buvo pagal ją: ramių melsvų ir žalsvų atspalvių, dekoruotas minkštais audiniais, gražiomis pagalvėmis, pūkuotu užtiesalu, kurį įsigijo vietos parduotuvėje.

Vonioje, kurios dydis reikalavo, kad viskas būtų tvarkinga ir savo vietose, ji suėmė plaukus į uodegą ir vėl pagalvojo, kaip trūksta tų trisdešimt penkių centimetrų plaukų, kuriuos nusirėžė pamaniusi, kad su trumpa šukuosena atrodys rafinuotesnė.

Atrodai rafinuotesnė, priminė sau, tik pati nesijauti rafinuota. Be to, tokia šukuosena dar labiau paryškino smailų jos smakrą.

— Kada nors ataugs, — sumurmėjo.

Ji išsivalė dantis, atliko rytinį odos priežiūros ritualą, nors skubėjo į sporto salę ir turės viską pakartoti po dušo.

Ausyse vis dar skambėjo motinos balsas.

Tavo tokia graži oda, Ardena. Lyg porcelianinė. Turi ja rūpintis.

Tada ji mažai paisė mamos žodžių — kokia paauglė paiso? Bet, tėvams žuvus, tarsi pagerbdama juos, ėmė religingai rūpintis savo oda.

Persirengusi juodus jogos kaprius ir glaustinukę, užsitraukė ant viršaus treningą. Telefono programėlė žadėjo šaltą ir giedrą orą, todėl ji ketino keturis kvartalus įveikti pėsčia.

Apsitūlojusi paltu, megzta kepuraite ir šaliku, pasuko prie durų ir bėgte nusileido du aukštus.

Švito, ir programėlė nemelavo. Šaltas oras smogė į veidą ir išbudino ją geriau nei latė.

Ardena nuėjo iki Didžiosios gatvės su metalinėmis arkomis. Eismas, tokiu metu dar negausus, ramiai sruvo pro šalį. Ji ėjo pro uždarytus nakčiai restoranus ir parduotuves. Kitame kvartale pastebėjo korgį vedžiojantį kaimyną.

— Sveiki, pone Grasli. Labas, Džimbai. — Atsitūpusi ji paglostė uodegą vizginantį šunį.

Graslis, žemas ir kresnas kaip jo šuniukas, pakėlė ant nosies akinius.

— Sporto diena?

— Teisingai.

— Tik nepersistenk sportuodama, nes nieko iš tavęs neliks.

— Sportuoju, ne kad numesčiau, o kad priaugčiau svorio.

— Na, vakar atrodei ištis nuostabiai.

— Dėkui. Labai ačiū, kad užsukote su ponias Grasli.

— Žmona pradėjo skaityti jūsų knygą, kai grįžome namo. Sako, kol kas patinka. Baigusi duos perskaityti ir man. — Jis mirktelejo Ardenai. — Pranešiu, ką pats manau.

Ardena pakėlė abi rankas sukryžiuotais pirštais.

— Iki pasimatymo.

Nudžiuginta frazės „kol kas patinka“ ji paspartino žingsnį į sporto klubą.

Trisdešimt minučių padalijo treniruokliams ir pratimams su svoriais, apsidžiaugė, kad pavyko suprakaituoti. Iš salės nuėjo į jogos treniruotę, kur vėl ją nudžiugino pora kolegų, pasveikinusių su knygos išleidimu.

Grįždama namo Ardena mąstė, ar tai kada nors atsibos. Tikėjosi, kad ne.

Einant suskambo jos telefonas. Kadangi numeris buvo nežinomas, nekreipė į jį dėmesio.

Pusę vienuoliktos jau sėdėjo prie darbo stalo ir darė tai, ką vakar atsispyrė padaryti, nes vėlai grįžo namo. Parašė savo agentei žinutę.

Pristatymas sėkmingas! Parduota 116 knygų! Dar kartą ačiū, kad padėjote man čia atsidurti.

Pratimai atsidususi įjungė kompiuterį. Praskleidė storą rudo popieriaus voką, kuriame laikė savo užrašus ir tyrimų medžiagą. Akimirką užsimerkė, kad prisimintų pasakojimą ir veikėjus.

Iš telefono nugriaudėjo „Queen“ dainos *Another One Bites the Dust* bosinės gitaros įžanga.

Suklususi ji dirstelėjo į ekraną ir šįkart pamatė savo agentės vardą.

— Sveika, Ivona!

— Sveikinu, Ardena. Pirmas knygos pristatymas, o taip stipriai pasirodei.

— Susirinko daug draugų ir šeimos narių, jie tikrai nekliudė.

— Priimk pagyrimus, — patarė Ivona šiltai, bet kapotai, tikrai niujorkietei būdinga tartimi. — Tu atlikai darbą ir parašei gerą knygą.

Norėčiau pridurti, kad parašei dvi geras knygas. Leidėja pateikė pasiūlymą dėl „Rikošeto“.

— Juokaujate? Ar ne? — Ji atsistūmė nuo stalo. — Viešpatie.

Ji parašė „Rikošetą“ per tuos ilgus mėnesius, kol medžiojo agentą, kad parduotų pirmąjį rankraštį. Vėliau kūrinį „išdraskė“ ir perrašė.

— Ar turi laiko pasikalbėti apie pasiūlymą?

— O, man regis, tikrai rasiu tam laiko. Luktelkite sekundę.

Nutildžiusi telefono garsą Ardena užvertė galvą ir karingai suriko. Tada kurį laiką giliai pakvėpavo ir vėl atsistojo prie stalo. Įsijungė telefono garsiakalbį.

— Grįžau.

Po skambučio Ardena liko sėdėti. Tikėjosi pasimėgauti žinia, bet pajuto tik nervinį drebulį ir norą pravirkti. Kai pasidavė abiem jausmams, nuėjo į virtuvę išgerti vandens stiklinės, kad vėl nurimtų.

Iš vaisių dubenėlio paėmė apelsiną ir nusilupo daugiau dėl kvapo nei dėl skonio. Kvapas iškart sugrąžindavo tėvo prisiminimą.

Pasidžiaugti galės vėliau — leis sau tą malonumą. Viskas priešakyje, o kelias gali būti ir neretai būna vingiuotas.

— Padariau tai du kartus, — sumurmėjo ji. — Ir tai svarbu. Bet dabar svarbiau, kad vėl tai padaryčiau.

Ardena grįžo į darbo kambarį, išmetė viską iš galvos, pasiliko tik pasakojimą ir jo veikėjus.

Ir pradėjo dirbti.

Kitą dieną šešias valandas praleido knygyne ir pajuto keistą pasitenkinimą, kai du kartus klientams rekomendavo savo knygą.

Dar keturias valandas „Naujame skyriuje“ ji dirbo penktadienį — trys parduoti egzemplioriai! — o tada nulėkė namo persirengti antram knygos pristatymo vakarui.

Išėjusi iš galinio kambarėlio, nustebo pamačiusi pirmoje eilėje Zoją ir dvi jos pamerges. Antrą kartą nustebo, kai pradėjusi kalbė-

ti apsidairė ir pastebėjo tą patį vyrą, kuris paskutinis laukė eilėje „Naujame skyriuje“.

Kol kalbėjo, bandė prisiminti jo vardą, bet nepavyko.

Baigusi skaityti knygos ištrauką, atsisėdo ir pasiėmė rašiklį. Tada pavartė akis prieš Zoją.

— Tu mane persekioji?

— Tikrai taip. — Zoja atmetė banguotus rudus plaukus ir pakrutino antakius virš gintarinių akių. — Antrą kartą leidžiamas autorius mane jaudina.

— Jau nusipirkai knygą... nors prieš tai buvau davusi vieną savo egzempliorių.

— Taip, o šią perku savo naujai viršininkei.

Užuomina apie naują viršininę vėl priminė, kad neliko nė dviejų mėnesių, kai jaunavedžiai Zoja su Bunu persikels į Oregoną. Karjeros galimybės abiem atrodė pernelyg geros, kad atsisakytų.

— Rašyk, skirta Karmen. — Abi žinojo, kad išsiskirti bus sunku, todėl Zoja uždėjo delną ant Ardenos rankos ir spustelėjo.

— Tikiuosi, ji vertins tave. Tikiuosi, vertins visas „Slėnio vynuogynų“ kolektyvas. Tikiuosi, vertins visas Oregonas.

— Aš pasirūpinsiu, kad taip būtų.

Kas jau kas, o tu tai tikrai, pagalvojo Ardena.

— Mes taip dėl tavęs džiaugiamės, Ardena. — Sesilė, Zojos draugė nuo vidurinės mokyklos laikų, padavė jai savo egzempliorių. — Po šito išgeriam margaritų „Ranchero“ bare.

Kai Ardena žiojosi atsakyti, Alison, antroji pamergė, pakėlė ranką.

— Vieną. Taurę. Tu vairuoji, todėl išgersi vieną su kukurūzų traškučiais ir daug kalbų apie vestuves. Daugiau išgersime per mergvakarį.

— Pritariu.

— Pirma dar panaršysime čia. Mielas knygynas. Susitiksime, kai baigsi. Tau puikiai sekasi, — pridūrė Zoja.

Kai eilė prie Ardenos knygos baigėsi, ji vis dar negalėjo prisiminti paskutinio skaitytojo vardo. Bet vis tiek jam nusišypsojo.

— Sveiki, miela vėl jus matyti.

— Puikiai pristatėte. Ir puikiai atrodote. Ši mėlyna suknelė nuostabiai paryškina akis.

Kabina? Taip, galbūt, bet ji mokėjo atremti tokį bandymą.

— Dėkui.

— Perskaičiau jūsų knygą. Man ji pasirodė nuostabi nuo pradžios iki pabaigos. O koks finalas!

— Labai džiaugiuosi, kad jums patiko.

— Nepaprastai. Tiesiogine prasme negalėjau paleisti iš rankų. Kaip jūs aprašote daiktus, atrodo, kad esu šalia, viską išgyvenu. O tos detalės apie biologinius ginklus, FTB. Rimtai, oho. Jūs atlikote išsamią analizę.

— Dėkui, malonu girdėti. Perkate dar vieną egzempliorių?

— A, taip. — Jis plačiai jai nusišypsojo. — Dastinui.

Atsiminė — jis Dastinas, todėl atrodė nustebusi, nors mandagiai šypsojosi.

— Aha, mano seneliui. Man davė jo vardą. Jūs prisiminėte mano vardą, nors pasirašėte daugybei žmonių. Nesvarbu, žinau, kad jam patiks taip pat, kaip ir man patiko.

— Tikiuosi. — Ji ėmė rašyti.

— Aš norėčiau rimtai pasikalbėti su jumis apie jūsų knygą, jūsų rašymo procesą. Kaip ieškote medžiagos.

Tos giliai įstatytos akys vėrė ją taip, kad ėmė šiuurpti nugara.

— Oi, man atrodo, kad kiekvienas dirba savaip, ar ne? Man viskas dar labai nauja, nepavadinčiau savęs žinove. Ir aš...

— Mane labai domina jūsų darbas. Jūsų patarimas aną vakarą man pasirodė labai išmintingas. Nepasiduok, kol negausi, ko nori. Neleisk, kad kas nors tave sustabdytų. Būtent taip ir aš jaučiu, vadinasi, mes mąstome vienodai.

Negi ji šitaip sakė? Nemanė, kad būtų tiksliai taip sakiusi.

— Tikiuosi, nemesite rašyti. Reikia mylėti savo pomėgi.

— Būtent. Kas lemta, tas lemta. Mums reikia daugiau pasikalbėti. Ar galiu pakviesti ko nors išgerti arba pavakarieniauti?

— Dėkui, bet baigusi čia eisiu susitikti su draugėmis. — Ardena atidavė jam knygą. — Labai miela, kad nupirkote knygą savo seneliui. Tikiuosi, jam patiks.

— Be abejo. Klausykite, norėčiau su jumis kada nors susitikti. Būtų nuostabu pasikalbėti su žmogumi, kuris padarė tai, ką aš stengiuosi padaryti.

Ardena troško atsistoti, pramankštinti kojas, atpalaiduoti veido raumenis, bet toliau šypsojosi dėdama rašiklį į šalį.

— Suprantu, ką turite omenyje, bet šiuo metu esu labai užsiėmusi. Be viso šito, rašau, ir dar mano pusseserė išteka po poros savaitių. Būsiu vyriausioji pamergė ir atsakinga už jos mergvakarį.

Ji pakilo, vildamasi, kad knygyno direktorė supras tai kaip ženklą.

— Pasvarstykite, gal verta prisijungti prie tarpusavio vertinimo grupelės.

— Aš nesu grupių žmogus, suprantate? Visos tos nuomonės ir paslėpti interesai... Man geriau bendrauti asmeniškai.

— Tada ieškokite tarpusavio vertinimo partnerio.

Jo akys sužibo.

— Jūs to imtumėtės?

— O, ne, atsiprašau, tikrai negaliu. Turėtumėte pasikalbėti su direktore. — Ir jau šiek tiek sunerimusi pakėlė ranką ir pamojo jai prieti. — Ji tikrai duos jums keletą patarimų ir pavardžių. Labai ačiū, kad atėjote.

Ardena įsmuko į galinį kambarėlį ir atsikvėpė. Galbūt kabina ją ne kaip moterį, nutarė, o kaip publikuojamą rašytoją.

Reikia išmokti dalyti abstraktesnius patarimus, pagalvojo. Aki-vaizdu, kad jos patarimai pernelyg asmeniški, nes ją ne taip suprato.

Ir tas tipas atrodo šiek tiek bauginantis.

Atsisveikinusi Ardena nuėjo pervaryti savo automobilio iki „Ranchero“.

Nepastebėjo, kad ją seka kita mašina ir sustoja per kelias vietas netoliese. Kai po valandos išėjo juokdamasi su draugėmis ir atsiglėbesčiavo, nepastebėjo, jog tas pats automobilis nusekė ją iki namų.

2

Bibliotekose Ardena visad jautėsi kaip namuose, todėl dėl būsimo renginio nesinervino. Šiaip ar taip, ji kalbės bibliotekininkams, skaitytojams ir nuolatiniams lankytojams. Be to, eina su Zoja.

— Važiuoji į biblioteką, kur besimokydama mokykloje praleidavai valandų valandas. Tik šį kartą — ne mokytis ir ne medžioti knygų, o kaip kviestinė autorė. Tau neatrodo šiek tiek keista ir nerealų?

— Ne, neatrodo šiek tiek keista ir nerealų. Atrodo žiauriai keista ir nerealų.

— Aišku. — Zoja krestelėjo plaukus. — Tik pasitikrinau.

Kai suskambėjo Ardenos mobilusis, Zoja dirstelėjo į ekraną laikiklyje.

— Nežinomas numeris.

— Nuspausk ignoruoti. Kasdien sulaukiu poros tokių.

— Tavo valia geležinė. Žinau, kad negalima, bet niekada neatsispiriu.

— Ir visada kokia nesąmonė, susijusi su automobilio garantija arba studijų paskola. Arba pasiūlymas dėl kapavietės.

Zoja atsiduso, atmetė skambutį.

— Visada taip.

— Atsukim juostelę — tu tuokiesi po dviejų savaitių. Nepraėjus nė mėnesiui — ir po dviejų savaitių medaus mėnesio sekso Hava juose, — persikraustai į kitą valstiją, į namą, kurį su Bunu žaibiškai nusipirkote nuskridę ten penkioms dienoms. Dar po kelių dienų būsi „Slėnio vynuogynų“ rinkodaros vadybininkė, o ponas Bunas dirbs tai, ko nė viena iš mūsų nesupranta, „Security One“ operacijų viceprezidentu.

— Ar tai neatrodo keista ir nerealų?

— Mmm? Atsiprašau, užsigalvojau apie *medaus mėnesio seksą Havajuose*. Atrodo keista. Nuostabu, baisu, jaudinama ir rimtai keista.

Zoja paglostė Ardenai šlaunį.

— Bijau, kad pasiilgsiu tavęs labiausiai, Kaliause.

Ardena mylėjo savo pusseserę, todėl nustūmė į šalį savo netektį.

— Iš Ozo neiškeliausi, bet tikrai patirsi pasiutusį nuotykį, Zoja.

— Mes abi. Tik pagalvok, — pridūrė, kai Ardena įvairavo į bibliotekos automobilių aikštelę. — Nueisi ir nušluostysi visiems nosis bibliotekoje. O vėliau mes keliausime paskutinį kartą pasimatuoti mano nuostabios ir įspūdingos vestuvinės suknelės.

Jos išlipo iš mašinos į žvarbų kovo vėją. Nuotakos labui Ardena vylėsi, kad, išsišėlę per kovą, balandį orai bus ramūs.

— Nori žinoti, kas dar keista? — paklausė Zoja.

— Žinoma.

— Aš ir dabar jaučiuosi ištėkėjusi.

— Jūs gyvenate kartu beveik metus, prieš tai susitikinėjote pusę metų.

— Ne vien tai. Jau pasakojau, kad susipažinusi su Bunu maniau: o ne, aš tam nepasiruošusi, bet pažiūrėk. Jis tas. Buvo ir tebėra.

— Vadinasi, esi pasirengusi. — Ardena apkabino pusseserę per pečius, kaip dažnai darydavo, kai jos kur nors eidavo.

Zoja avėjo aukštakulnius, kurie pridėjo dar septynetą centimetrų prie jos šimto šešiasdešimt penkių, todėl Ardena nesijautė nustelbianti pusseserę. Pernelyg.

— Aš pasiruošiau, ir tai nutiko greičiau ir lengviau, nei maniau. Ir tau taip gali nutikti.

— Nemanau, kad taip dažnai nutinka. Be to, aš už tave jaunesnė.

Zoja nusijuokė ir bakstelėjo alkūne į šoną.

— Kaip tu nekęsdavai, kai sakydavau, kad esu dvejais metais vyresnė.

— Žinau, bet dabar — ir amžinai — džiūgausiu.

Bibliotekoje Ardena paspaudė rankas, pristatė Zoją. Jos nusi-rengė paltus, nusirišo skaras, paspaudė dar daugiau rankų.

Reičelė Fains, vyriausioji bibliotekininkė, palaikė Ardenos ranką suspaudusi.

— Mes nepaprastai didžiuojamės tavimi, Ardena. Negaliu ap-sakyti tau, kaip malonu dėti į lentyną pažįstamo autoriaus knygą. Jau yra sąrašas norinčių perskaityti „Kuždesius“.

— Na, negaliu apsaityti jums, kaip man malonu. Jūs man visad buvote labai gera, ponია Fains.

— O tu visad mokeisi tyliai ir laiku grąžindavai knygas. O dabar, jei pasiruošusi, galime pradėti.

— Eisiu susirasti, kur atsisėsti, ir skaičiuosiu kojines.

— Kojines? — paklausė Reičelė, kai Zoja nuėjo.

— Šeimos juokelis.

Ardena pagalvojo, kad kiekvienoje bibliotekoje, kad ir kokia maža ar didelė ji būtų, jausdavosi taip pat. Lyg ten būtų daugybė atvertų durų, tik ir laukiančių, kurias ji pasirinktų tą akimirką.

Pirmosiomis savaitėmis ir mėnesiais po tėvų žūties biblioteka Ardenai buvo šventykla ir išsigelbėjimas. Ten, knygų puslapiuose, ji galėjo daryti ką nori ir būti kuo tik nori.

Būtent bibliotekoje, skaitydama ji suprato, ką nori veikti ir kuo nori būti. Ji norėjo rašyti savo puslapius, savo istorijas. Ji troško tapti rašytoja.

Kol laukė, kad ją pristatys Reičelė, nužvelgė auditoriją. Ir pa-stebėjo veidą, kuris sukėlė šiurpą tarp menčių.

Tas vyras, pagalvojo... Dastinas. Ir vėl? Sėdi apsikabinęs jos kny-gos egzempliorių.

Ji negalėjo pasakyti, kad vaidenasi, nes jis tikrai ten sėdėjo, bet nusprendė, kad tai šiek tiek daugiau nei keista ir šiurpoka, kaip ir anąkart.

Supranta, kad jis nori rašyti, gali suprasti ir koks vienišas jaučiasi tai darydamas. Tačiau lankytis visuose jos renginiuose? Pernelyg įkyru, kad jaustųsi rami.

Ardena nusprendė, jog reikia pamiršti draugiškumą ir likti profesionaliai mandagai.

Ir vis dėlto, kol nubrėš tą liniją, turi atlikti darbą, o jį ketina atlikti gerai.

Ji užlipo ant pakylės.

— Ačiū visiems, kad susirinkote. Mums didžiulė privilegija būti čia, bibliotekoje, kur užtenka ištiesti ranką į lentyną, ir gausi žinių, pramogą, nuotykį, nusiraminimą. Galime užsukti čia knygos ar ramios valandėlės su ja. Ateiti ruoštis egzaminui, ieškoti medžiagos semestro darbui, atvesti vaikus pasiklausyti pasakų. Čia vyksta viskas ir daug daugiau, veriasi durys mums įeiti.

Toliau ji papasakojo apie savąsias duris, kelią, kaip tapo rašytoja.

Kalbės šešiolika minučių... treniravosi įjungusi chronometrą.

Tris kartus.

Vėliau ji pasiūlys klausti. Ir tikėsis, kad žinos atsakymus. Nežinomybė kėlė šokių tokį nerimą, bet jai patiko marga auditorija, pradedant paaugliais, baigiant senjorais.

Kai baigė kalbėti ir sulaukė mandagių plojimų, susikaupė.

— Jei kas turi kokių klausimų...

Ji nustebo ir susinervino, kad kelios rankos pakilo į viršų.

Iš kur semiatės idėjų?

— Na, atsižvelgiant į infliaciją, idėjos po dolerį už tuziną. Man svarbu, kad idėja veiktų, kad rūpėtų pasakojimas ir jo veikėjai, tada ji gera.

Kaip randate laiko rašyti?

— Kaip randame laiko bet kam? Imam ir surandame. Dar mokiausi koledže, kai bandžiau pradėti rašyti. Praleidau daug vakarėlių. Man reikėjo gerai mokytis ir dar dirbti knygyne puse etato, todėl teko daug visko derinti ir keisti.

Ji atsakė dar į kelis klausimus ir pagalvojo ar greičiau vylėsi, kad tikriausiai atrado ritmą.

Tada nusišypsojo ir linktelėjo mergaitei, kuri spėiai rinko tekstą „MacBook“ kompiuteriu.

— Kaip žinote, kad idėja bus gera?

— Nežinau, kol nepamėginu.

— Vadinasi, turite rašyti tai, ką žinote?

— Nemanau. Tiksliau pasakyčiau, rašykite, ką žinote, jeigu norite rašyti, ką žinote. O čia?

Ji mostelėjo rankomis.

— Galite rasti daug informacijos, kurios nežinote. Tai gal geriau rašyti apie tai, kas domina ar intriguoja taip, kad kyla noras sužinoti?

Pakilo Dastino ranka.

Ji nusišypsojo jam ir linktelėjo.

— Dastinai?

— Kartą pasakėte man, kad niekada nereikia pasiduoti. Kai ko nors nori, stengiesi, kol gauni. Juk tai tinka ne tik rašant, bet ir gyvenime?

— Sakysčiau, taip, nebent norite plėšti bankus. Manau, svarbiausia tikėti savimi ir atsidėti darbui. Laikas, pastangos, aukojimasis. Galbūt norite nubėgti maratoną. Turite bėgti, net jei pirmą kartą įveiksite tik ketvirtį mylios. Jeigu norėsite, bėgsite ir toliau. Galiausiai kada nors įveiksite finišo liniją.

— Gyvenimas yra maratonas, tiesa?

— Dauguma mūsų tikisi, kad jis yra tikrai, tikrai ilgas maratonas. Tad bėkime. Ačiū, kad atėjote, ir nepamirškite remti savo bibliotekos.

Ardena tyliai iškvėpė ir vėl susikaupė, kai žmonės pajudėjo jos link.

Paspaudė dar daugiau rankų, atsakė į dar daugiau klausimų.

Prisiartino ir Dastinas.

— Tai buvo tikrai... tiesiog nuostabu. Maratonas? Turėsiu apie ką pagalvoti. — Jis ištiesė knygą. — Gal tiesiog pasirašykite šitą? Dar nenusprendžiau, kam ją padovanosiu.

— Ir toliau pirkite mano knygas, kol tapsite gerbiama šeimos nariu.

Vos tik ištarė tai, mintyse sau įspyrė. Reikia baigti impulsyvų draugiškumą.

— Oi, kaip norėčiau! Jūs — įžymybė.

Ji nesusilaikė nenusijuokusi.

— Toli gražu.

— Žinoma, kad esate! Laikraštyje skaičiau straipsnį apie jus. Žinau, kad esate užsiėmusi, bet...

— Tikrai esu. Tiesą sakant, netrukus turėsiu keliauti su pusesere paskutinį kartą matuoti jos vestuvinės suknelės. Artinamės prie to finišo.

Ji pažvelgė kitur ir apsidžiaugė, pamačiusi pažįstamą veidą.

— Ponia Koder! Dėkui, Dastinai.

Padavusi jam knygą, pasitraukė į šalį ir apsikabino savo anglų kalbos mokytoją.

— Kai išvydau jus, mintimis grįžau į paskutinių metų ketvirtąją pamoką.

— Didžiuojuosi tavimi. — Jos akys sužvilgo nuo ašarų, todėl ašaros pasirodė ir Ardenos akyse.

— Man nepavyko ateiti į kitus tavo knygos pristatymus. Vieną sykį dėl tėvų susirinkimo, kitą kartą likau prižiūrėti mažojo anūkelio. O dabar nusipirkau šitą.

Ji ištraukė iš rankinės Ardenos knygą.

— Noriu, kad ją pasirašytų mano itin talentinga mokinė.

Ardena užrašė tai, ką jautė: *Ačiū už tai, kad padėjote teisingai pasirinkti posūkiuose.*

— Nežinau, ar mokytoja iš mokinio galėtų norėti daugiau. Dabar bandau padėti šiai. Ardena, čia Danika, ketvirta pamoka, baigiamieji metai. Ir ji nutarė pasirinkti tave semestro projektu.

— O. Man tai rimtas pirmas kartas.

Mergaitė buvo graži kaip gėlė, auksine ruda oda, aštrių kaip skustuvų bruožų, didelių rudų akių su aukso grūdėliais.

— Aš noriu būti rašytoja. Romaniste. Man patinka aiškintis dalykus, kurių nesuprantu. Ponia Koder pasakojo klasėje apie jus, todėl įrašiau savo pavardę į sąrašą bibliotekoje ir jau perskaičiau jūsų knygą. Man ji labai patiko.

— Ačiū. — Ardena pakreipė galvą. — Lažinuosi, rašai kiekvieną dieną.

— Bent jau dienoraštyje, jeigu nepavyksta rasti laiko kam nors daugiau. Panele Bovi, norėčiau paimti iš jūsų interviu savo darbui dabar, jei turite laiko, arba kada galėsite.

Ardena dirstelėjo į pusseserę, kuri priėjo prie jų.

— Pirmyn. Dar turime geras dvidešimt minučių.

— Danika, ar tiek laiko užteks?

Mergaitė nudžiugo.

— Dvidešimt minučių būtų super.

— Raskime vietelę.

Neprireikė ir penkių minučių, kad Ardena suprastų, jog šis interviu smagesnis ir kelia daugiau iššūkių nei interviu vietos laikraščiai, kurį ėmė profesionalus žurnalistas.

Dastinas stebėjo Ardeną nuo knygų lentynų. Kone duso iš pykčio. Jinai vėl jį atstūmė — antrą kartą, — o dabar sėdi ir kažkokiai kvailai mergiščiai skiria laiko, kurį turėjo gauti *jis*.

Jam pasitaikė tokia, kuri vaidina sunkiai pasiekiamą: moteris mėgsta šį galios žaidimą. Dastino įsitikinimu, merginos griebiasi tokios taktikos, kai nori, kad vaikinai grįžtų ir dar labiau pasistengtų.

Štai kodėl ji neatsiliepdavo, kai jis skambindavo. Kodėl išsisukinėdavo, kai kviesdavo susitikti.

Ir visą tą laiką mėgavosi jo žarstomais komplimentais apie išvaizdą ir kvailą jos knygą.

Dastinas pažvelgė į knygą rankose ir kovojo su noru perlaužti nugarėlę, išdraskyti lapus.

Tačiau taip nepadarė, tik patrynė odinę apyrankę ant kairio riešo. Priminimą, kad liktų ramus ir tęstų, ką pradėjęs.

Ne, tik Ardenos širdis didelė. Didelė, naivi širdis. Pajuto gailęstį tam vaikui... O ta sena vyža pastūmė vaiką jos pusėn. Ir pusseserės vestuvės susiurbia visą jos laisvą laiką.

Jis gali palaukti. Iš Ardenos šypsenos Dastinas suprato, kad ji to nori.

Nelaimi tie, kurie pasiduoda. Pasiimk, ko nori, arba pasiims kitas. Kiek kartų taip sakė jam tėvas? Ir Ardena kalbėjo tą patį.

Čia maratonas, priminė jis sau. Todėl nesustok, bėk. O kai pasieksi savo finišo liniją, Ardena priklausys tau, kaip ir buvo lemta.

Pro šalį lėkė dienos. Matavimai, pobūvio organizavimas, vakarėlis su merginomis ir margaritų kokteiliais, atkeliaujančios dovanos, grojaraščio derinimas. Vestuvių dovanėlės ir vakarienės repeticija.

Manikiūrai, pedikiūrai, šukuosenos, makiažas.

Paskui, tarsi per miglą, pasipuošusi skaisčiai žalia prigludusia suknele ir pakabučiu su dviem sunertais žiedais, kurį padovanojo Zoja, Ardena pasijuto stovinti ir žvelgianti į baltai apsirengusią savo draugę, pusseserę, savo sesę. Zoja pasirinko suknelę su akutėmis spindinčiu korsetu be petnešėlių ir puriu tarsi plonyčių šilko ir tiulio žiedlapių sijonu. Vietoj šydo aukštyn sukeltus plaukus ji papuošė spindinčia diadema.

Kol taisė šią, Zojos mamos akys sublizgo nuo ašarų.

— Mažute, tu tokia graži.

— Aš ir jaučiuosi graži, mama, — apkabino ją Zoja. — Jaučiuosi... visokia. Ačiū, mama... kad esi.

— Gerai, dabar jau prišnekėjome, — Džena pasisuko paimti servetėlių. Juokdamasi pro ašaras Zoja pasisuko į pusseserę.

— Kaip tau?

— Atrodai kaip iš pasakos. Atrodo, kad gyvensi ilgai ir laimingai.

— Taip ir bus. Mes su Bunu gyvensime ilgai ir laimingai. Ardena, be tavęs man nebūtų taip pavykę. Tu atlikai visą darbą, pasirūpinai visomis smulkmenomis, kad man nereikėtų.

— Man išties buvo malonu.

— Kai būsi pasirengusi, aš padarysiu tau tą patį.

Tyliai pasibeldusi vestuvių planuotoja pravėrė duris.

— Kokia nuostabi nuotaka. Ar jau pasiruošusios?

— Buvau pasiruošusi, kai jis ištara: „Labas, mano vardas Bunas.“

— Tada, Džena, sūnus laukia palydėti tavęs ir pasodinti į vietą. Džena švelniai suėmė delnais dukros skruostus.

— Myliu tave, Zoja.

— Myliu tave, mama.

— Duosiu dar minutę. Sugrįšiu, kai ateis laikas. — Vestuvių planuotoja uždarė duris.

— Na, štai, — tarė Zoja. — Leidžiu paskutines mergystės minutes su geriausia drauge.

— Ir tu nė kruopelytės nesinervini.

— Nė trupučio. Tai tik kitas žingsnis... ir, pripažink, atrodau nuostabiai.

Ardena nusijuokė:

— Tai jau tikrai.

— Tu taip pat. Tikrai. Atsiųsiu tau nuotraukų iš Havajų. O tu man atsiųsk iš Niujorko.

— Ko gero, būsi per daug užsiėmusi, kad rastum laiko mano nuotraukoms iš trijų dienų kelionės į Niujorką kitą savaitę.

— Ne, nebūsiu. Niekada nebūsiu per daug užsiėmusi, kaip ir tu. — Šiek tiek susigraudinusi Zoja sugriebė Ardenos rankas. — Pažadi?

— Pažadau.



Ji žiūrėjo, kaip Zoja ir jos mylimas vyras apsikeičia priesaikomis, žiedais, ir jautėsi patenkinta. Tai tik naujas žingsnis, kartojo sau. Tik naujas žingsnis. Ir tinkamas posūkis gyvenimo kelyje.

Norėdama atidirbti už vestuvėms ir būsimai kelionei į Niujorką skirtą laiką, Ardena knygyne praleido dvi dienas. Prekiavo knygomis, darė užsakymus, krovė knygas į lentynas ir galvojo, kad grįžusi sumes ką nors lengvo vakarienei ir išspaus porą valandų padirbėti kompiuteriu.

Jai dar reikėjo susikrauti daiktus kelionei, bet pasirūpins tu, kai atiduos dienos duoklę rašymui... ir sporto salei. Tada gerai išsimiegos ir važiuos į oro uostą skristi į Niujorką.

Paliek augalus prieš išskrisdama, priminė ji sau, dar kartą patikrink orų prognozę... ir įsidėk skėtį, nepaisant to, ką jie žadės.

Peržiūrėdama būsimų darbų sąrašą vos neatsitrenkė į Dastiną.

— Labas! — Jis uždėjo ranką jai ant žasto, kai sustojo kaip įkasta, ir neatitraukė. — Kur buvai dingusi?

— Atsiprašau, visur.

— Planavai vestuves?

— Ką? O, ne, jaunavedžiai Havajuose mėgaujasi saule ir salos brizu.

— Kaip nuostabu. Visad norėjau ten nuvykti. Klausyk, jei jau neplanuoji vestuvių, gal sutiktum išgerti su manimi kavos? — Jis parodė į kavinės, prie kurios susitiko, vitriną.

Ardena labai norėjo grįžti namo, bet vyras viltingai šypsojosi.

Tikriausiai ir ji taip atrodydavo, kai kalbėdavo su kuriuo nors rašytoju, kurio knygos pristatymą rengė „Naujame skyriuje“. Dar kartą atsisakyti atrodė nemandagu ir šiek tiek nedora.

Dešimt minučių, nutarė ji. Daugiausia penkiolika. Kas čia blogo? Tada nebesijaus kalta.

— Žinoma, galiu skirti šiek tiek laiko. Labai trumpai.

— Super! — Jis nepaleido jos rankos, kai pasisuko į kavinę. — Buvai labai užsiėmusi, ar ne?

— Man patinka būti užsiėmusiai. Tačiau paskutiniai mėnesiai buvo itin intensyvūs.

— Neturėtum taip sunkiai dirbti. Gal laikas pasiimti atostogų?

— Tiesą sakant, ne visai atostogų, bet kelioms dienoms keliauju į Niujorką. Man dar reikia susikrauti ir pabaigti kelis nebaigtus darbus, todėl tik greitai išgersime kavos.

— Nuostabu!

Viduje jis nuvedė ją prie stalelio dviem ir uždėjo delnus ant pečių. Ji sustingo, pradėjo trauktis.

— Leisk padėti nusimesti palta.

Ardena įsakė sau atsipalaiduoti.

— Dėkui.

Kai ji atsisėdo, priėjo padavėja.

— Labas, Ardena. Tokiu dienos metu retai kada tave matome.

— Sveika, Meise. Kaip sekasi?

— Geriau nei vidutiniškai, ir džiaugiuosi. Kaip įprastai?

— Taip, dėkui.

Meisė pasisuko į Dastiną.

— Ko jums galėčiau pasiūlyti?

Dastinas net nedirstelėjo į padavėją.

— Kaip yra „įprastai?“ — paklausė Ardenos, bet atsakė Meisė:

— Ardenai įprastai nešu latę su daugiau pieno.

— Skamba tobulai. Padaryk dvi. Gal nori keksiuko ar ko nors?

— Ne, tik kavos, dėkui.

— Tuoju atnešiu.

— Vadinasi, į Niujorką, — tarė Dastinas, kai Meisė nuėjo. — Spėju, verslo reikalais. — Jis šyptelėjo. — Darbas, darbas, darbas.

— Daugiausia. Susitikimai. Ir leidėja sugebėjo susitarti dėl knygos pristatymo viename senamiesčio knygyne.

Jis išplėtė akis.

— Pristatymas Niujorke, oho. Įvykis.

Ji nusijuokė ir atsipalaidavo pagalvojusi, kad jis tiesiog keistuo-
lis, apakintas „žvaigždės“.

— Nedideliame nepriklausomame knygyne Žemutiniame Ist Saide, bet man tai svarbu. Tai ar ieškaisi kūrybos vertinimo partnerio?

— Gavau kelias pavardes, svarstau, ar neužsikabinti internete. Gyvai bendrauti man reikia nusiteikti. Jaučiuosi lyg... Na, tiesiog baisu pagalvoti, kad rodysiu savo darbą nepažįstamam žmogui, supranti?

— Suprantu. Bet iš tiesų toks ir tikslas, ar ne? Kad nepažįstami žmonės skaitytų tavo kūrinį.

— Ar tu turi? Kalbu apie kūrybos vertinimo partnerį ar grupelę?

— Aš turėjau rašymo kursą koledže, todėl buvo kūrybą vertinančių profesorių ir grupiokų.

Ji pakėlė akis, kai su gėrimais sugrįžo Meisė.

— Dėkui, Meise.

— Tik dirbu savo darbą. Pašauk, jeigu dar ko reikės.

— Aš mokykloje buvau labai drovus, — pasakė jis Ardenai. — Kai man buvo aštuoneri, mirė tėtis, todėl...

— Užjaučiu.

— Taip, jis buvo ugniagesys, žuvo per gaisrą. Buvo sunku. Mamai teko persikraustyti arčiau darbo. Nauja vieta, nauja mokykla, be tėvo. Paguodą radau knygoje. Paskui mama susirgo. Netekau jos vos sulaukęs trylikos.

Ardenai suskaudo širdį. Žinodama, kokia gili tai netektis, ištiesė ranką ir suėmė jo pirštus.

Emocingas jo žvilgsnis skverbėsi į jos akis, o pirštai įsikibo į jos plaštaką.

— Tu supranti. Skaičiau, kad abiejų tėvų netekai keturiolikos. Ko gero, dar sunkiau netekti abiejų iš karto. Persikraustei čia, ar ne? Pas dėdę ir tetą?

— Taip. Ar turėjai artimų žmonių?

— Senelius. Jie buvo šaunūs, bet, žinai, vėl nauja vieta, vėl nauja mokykla. Jie labai dėl manęs stengėsi, o tokiaame amžiuje juk ir jiems nebuvo lengva.

Dastinas nugėrė latės, nužvelgdamas kitus staliukus, prie kurių žmonės kalbėjosi, dirbo kompiuteriais, naršė telefonuose.

— Galvoji apie pensiją, galbūt svajoji išigyti pikapą, pakeliauti ir... bam! Gauni paauglį. — Jis šyptelėjo. — Ir dar tokį paniurėlį, kuris nenori nieko daugiau, tik sėdėti savo kambaryje ir skaityti. Jie mylėjo mane, pasistengė, kad tai pajuosčiau. Stengėsi kaip išmanė. Kai močiutė mirė man mokantis koledže, grįžau namo. Reikėjo padėti seneliui. Jie manimi rūpinosi, kai man reikėjo, taigi ir aš rūpinausi juo.

— Esu įsitikinusi, kad tu jam buvai labai svarbus.

— Manau, taip. Žinau, — pasitaisė Dastinas. — Ir jis man. Kartu mes, Dubeckiai, nugyvenome penkerius metus. Jis mirė prieš kelis mėnesius.

— O. Kiek pamenu, pasirašiau knygą tavo seneliui.

Jis akimirką sutriko.

— Taip, taip. Kitam mano seneliui — mamos tėčiui. Jis dar gyvas. Sveikas kaip ridikas. Kai senelis mirė, svarsčiau, ar nepersikėlus arčiau — visad gerai sutarėme. Tačiau norėjau...

Jis atsiduso, pasilenkė arčiau.

— Norėjau rasti savo vietą, supranti? Diedukui nereikėjo manęs taip, kaip seneliui, tad kol kas jaučiuosi savo vietoje. Tikiuosi, ir tu jautiesi.

— Čia gera vieta, geri kaimynai ir mano giminė čia. Man trūks Zojos kaip galūnės, kai abu su Bunu persikels į Šiaurės Vakarus prie Ramiojo vandenyno. Tačiau mes bendrauti nenustosime.

— Tai toli.

— Taip, bet jie persikelia dėl karjeros šuolio abiem. Visi ieško savo vietos.

— Manoji — kalnuose. Gera trobelė kalnuose, vienatvė, gražūs vaizdai. — Jis uždėjo delną Ardenai ant rankos, mergina nespėjo jos ištraukti. — Kalnų trobelėje tikrai galima rašyti. Niekas neblaško dėmesio, kas nors tavimi rūpinasi.

Ardena ištraukė ranką.

— Aš visą gyvenimą buvau miesto mergina. Ką veiki dabar, kol nepersikėlei į tą kalnų trobelę? Ką dirbi?

— Kol kas kraunu prekes į „Costco“ lentynas. — Jis gūžtelėjo. — Senelis paliko man viską, ką turėjo, tad gyventi turiu iš ko. Tačiau vyras turi būti užsiėmęs, tiesa? Turi dirbti ir aprūpinti šeimą. Ir todėl parduotuvėje dirbdamas mąstau apie savo knygą. Stebiu žmones, supranti?

— Taip. — Ji baigė latę ir pastūmė puodelį. Bet nespėjus prasižioti Dastinas tarė:

— Klausyk, man atrodo, kad kalbėjome tik apie mane. Gal nu-eikime pavakarieniauti ir pakalbėsime apie tave?

— Pirma, nekalbėjome. Antra, man tikrai reikia skubėti namo. Dar turiu padaryti milijoną dalykų prieš išskrisdama ketvirtadienį. — Atsistojusi ji nusikabino puspaltį nuo kėdės. — Ačiū už kavą.

— Nėra už ką. — Jis greitai atsistojo, padėjo apsivilkti. — Nors tau jos ir nereikia, bet linkiu sėkmės Niujorke.

Kai jis palinko prie jos, Ardena spėjo pasukti veidą taip, kad vos prilietė skruostą lūpomis.

— Susisiek su tais kontaktais, — patarė ji. — Blogiausiu atveju turėsi draugą rašytoją.

— Jaučiu, kad jau turiu.

Ardena šyptelėjo.

— Dar kartą ačiū.

Ji išėjo iš kavinės ir paspartino žingsnį, kad spėtų pereiti gatvę degant žaliajam šviesoforo signalui. Bandymas pabučiuoti ją nustebi-

no. Ir reiškė, kad toliau reikės Dastino vengti. Ar, dar blogiau, tiesiai šviesiai jam pasakyti, kad jis jos nedomina.

Jai atrodė, kad Dastinas ieško mentorės, o ji nesijautė pajėgi tokia būti. Nejautė ir noro ja būti. O jeigu jis ieško ko daugiau, santykių artimiausiuose Ardenos planuose nebuvo.

Be to, jis nė kiek netraukė, kėlė tik užuojautą dėl netekčių. Ir keistą pojūtį, kad su juo kažkas ne taip, galbūt dėl tų netekčių.

Su šia kava viskas baigta, ir vengs tai pakartoti.

Ardena išmetė susitikimą iš galvos, vos tik įžengė į savo namą. Apačioje gyvenanti kaimynė — besilaukianti motina, gydytojo padėjėja ir žmona — su pirkinių krepšiais ant abiejų pečių kuitėsi kišenėje rakto.

— Monika, leisk padėti.

— Mielai. Fuu, — iškvėpė ši, pakeldama nuo kaktos kirpčius. — Ilga dienele, o Džono — dar ilgesnė.

Ardena įnešė vieną krepšį į beveik identišką butą kaip jos, tačiau ji pasirinko ramesnius, tylus atspalvius, o Monika su Džonu Betzu — ryškesnius.

Virtuvėje moterys užkėlė pirkinių krepšius ant spintelių. Monika pasitrynė delnu pilvą.

— Dar dvylika savaitių, o šiandien viena iš dienų, kai jaučiuosi nėščia jau penktus metus iš eilės. Gal net šeštus.

— Gal tu prisėsk, o aš sudėsiu pirkinius.

Monika pastūmė ant nosies nuslydusius akinius mėlynais rėmeliais.

— Žinai, Ardena, esi tobuliausia kaimynė virš galvos. Mes tavęs faktiškai negirdime. Niekas netrypia, neklauso garsios muzikos, nerengia pašėlusių vakarėlių. O tais kartais, kai reingei vakarėlį, pakviete ir mus. Laistai mūsų augalus ir paimi paštą, kai atostogaujame, grįžę randame vaisių ir šviežio pieno šaldytuve. Dabar padėjai man susikrauti produktus.

— Tavo diena buvo ilga, o tau dar nešioti dvylika savaičių.

— Tikra tiesa, bet aš pati susitvarkysiu. Antraip tu vėl imsi tvarkyti mano šaldytuvą, kaip darei mums atostogaujant.

Ardena susiraukė.

— Negaliu susilaikyti.

— Aš tai supratau per tuos — kiek? — aštuoniolika, devyniolika mėnesių, kol gyvename po tavimi. Gal išgerk vyno taurę, kol viską sukrausiu?

— Mielai išgerčiau, bet ir taip vėluoju. O tai man primena, kad po kelių dienų būsiu Niujorke. Iškeliauju ketvirtadienį, grįšiu sekmadienį.

— Palaistyti gėles?

— Nebūsiu vos kelias dienas, išvažiuodama pati palaistysiu. Tik noriu, kad žinotumėte, jog manęs nebus. Jokių siuntinių nelaukiu, bet...

— Jei kas ateis, paimsime.

— Dėkui. Tuomet iki pasimatymo.

Ji užlipo į viršų ir pratisai iškvėpė. Namai, vienuma, ramybė. Pagaliau.

Visų pirma Ardena nusirengė drabužius, su kuriais dirbo. Jos nuomone, niekada ne per anksti apsivilkti pižamą. Nors labai alkana nesijautė, suvalgė įprastą greitą ir lengvai paruošiamą vakarienę. Dubenėlį pomidorų sriubos iš skardinės su paskrudintu ant grilio trijų sūrių sumuštinio. Ir išgėrė taurę vyno, Monikos sugundyta.

Pasidėjusi ant lėkštutės tris „Double Stuf Oreo“ sausainius iš tvarkingo šaldytuvo, nuėjo į darbo kambarį. Dvi valandas, pažadėjo sau, ir įjungė kompiuterį. O jei įsivažiuos ir padirbės tris — kam rūpi?

Ji nežiūrėjo pro langą. O jei ir būtų žiūrėjusi, vargu ar būtų pastebėjusi „Amigos“ baro lange sėdintį vyrą, kuris gėrė „Dos Equis“ ir valgė įdarytas paprikas.

Jis matė, kaip Ardena uždegė šviesą, dar nenuėjęs į restoraną. Iš savo vietos, kurią užsisakė iš vakaro, stebėjo, kaip moteris vaikšto iš kambario į kambarį. Vieno kambario, tikriausiai, miegamojo, langai buvo užtrauktomis užuolaidomis, bet kitur langai nebuvo užtraukti.

Jis užsisakė maisto, laukė, stebėjo.

Laikė save kantriu vyru.

Vyru, kuris turi planą!

Lempos užsidegė antrame kambaryje, regėjo ją prieinančią prie lango, ir tada nebematė.

Dirba, pamanė. Rašo. Taip, dabar ji rašo. Žinojo tai. Žinojo, nes juodu susieti.

Nekaltas hobis, nutarė jis. Kurį laiką leis rašyti, jei paisys savo pareigų, kai turės namus kalnuose. Bet jis parūpins viską: stogą virš galvos, maisto produktų, iš kurių ji virs valgyti, drabužius, kuriuos ji vilkės.

Ir jausis dėkinga. Jie bus laimingi, kaip ir turėtų būti.

Todėl jis valgė ir gėrė. Stebėjo ir planavo.